

[Vesterager.]

fremsætte et saadant Lovforslag. Naar det var nødvendigt, burde et saadant Lovforslag have været fremsat sammen med Lovforslaget om Læreruddannelsen. Det Spørgsmaal — et Spørgsmaal, som jeg mener er af uhyre økonomisk Rækkevidde og ogsaa af uhyre pædagogisk Rækkevidde —, om vi skal ind paa, at Seminarierne skal være store Institutioner med Dobbeltklasser i Byerne, eller om vi skal fastholde den Linie, som vi har fulgt herhjemme forhen: at de ogsaa for en stor Del skal ligge ude blandt Landbefolkningen, den Befolkningsklasse, som en stor Del af Lærerne skal have deres Gerning iblandt i Fremtiden, burde have været drøftet sammen med Spørgsmaalet om Læreruddannelsen. Naar det ikke blev det, var det, fordi vi ikke anede, at der vilde blive Tale om noget saadant, fordi vi holdt os til de Oplysninger om de økonomiske Forhold, som den højtærede Minister overlod os, og som jeg mener Rigsdagen har baade Ret og Pligt til at henholde sig til og stole paa. Naar vi nu i Stedet for de 350 000 Kr. bliver præsenteret for 1 Mill. Kr., altsaa 3 Gange saa meget, kan vi ikke uden videre tage imod dette Lovforslag. Jeg maa paa mit Partis Vegne sige, at under de økonomiske Forhold, hvorunder vi lever, kan vi ikke gaa ind for Gennemførelse af dette Lovforslag, saaledes som det her foreligger.

A. M. Hansen: Man har fra de to ærede sidste Taleres Side bebrejdet den højtærede Undervisningsminister, at han har forelagt dette Lovforslag, og det synes jeg egentlig ikke man kan gøre med nogen Ret. Thi hvad man end vil mene om Forslaget, om man er med eller imod, saa mener jeg ikke, man kan komme udenom at indrømme det berettigede i, at Ministeren spørger Rigsdagen om dens Mening med Hensyn til Ordningen af Seminarierforholdene paa et Tidspunkt, hvor vi staaar overfor den Begivenhed, at den i Fjor vedtagne Seminarielov skal føres ud i Livet. Naar der nu siden Lovens Vedtagelse er arbejdet med den saglige Side: at skabe de bedst mulige Vilkaar for den kommende Seminarieundervisning i Overensstemmelse med Aanden i den Lov, der blev vedtaget, og man under dette Arbejde er naaet frem til at foreslaa en Ordning, som man mener baade pædagogisk og økonomisk vil være mere forsvarlig, saa er det dog rimeligt — og det synes jeg, man maa indrømme fra alle Sider —, at Ministeren kommer med

et Forslag og spørger Rigsdagen om dens Mening.

At det foreliggende Lovforslag betyder en Forbedring saavel i økonomisk som i pædagogisk Henseende, er efter min Mening hævet over enhver Tvivl. Hvad først det økonomiske angaar, viser de foreliggende Budgetteringer og Beregninger en betragtelig Besparelse, og jeg mener, disse Beregninger maa siges at være særdeles nøgternt opstillede; men selv bortset fra disse Tal vil det være indlysende, at det dobbeltsporede, det med to Klasserækker udstyrede Seminarium, maa kunne indordnes under en relativt mere økonomisk Drift end de enkeltsporede. Lys, Varme, Rengøring, Plads, Lærersonale bliver billigere pr. Elev paa det store end paa det mindre Seminarium. Hvad dernæst det pædagogiske, det undervisningsmæssige angaar, vil det være lige saa indlysende, at det Seminarium, der skal have 12—13 Lærere, vil have langt større Muligheder for at skaffe de bedst mulige Lærerkæfter til de forskellige Fag end det lille Seminarium, der skal nøjes med det halve Antal Lærere. Naar derfor de to ærede foregaaende Ordførere vender sig saa stærkt mod Dobbeltseminarierne, saa savner jeg en pædagogisk, undervisningsmæssig Begrundelse for denne Modstand. Det ærede Medlem Hr. Vesterager talte om Industridrift. Dobbeltklasser er dog ikke noget saa fremmedartet i danske Seminarierforhold. Vi har det, saa vidt jeg ved, paa Zahles og Femmers Seminarier. I hvert Tilfælde blev der ved den sidst afholdte Eksamen dimitteret henholdsvis 57 og 55 Elever fra de to Seminarier. Der er vist ingen, der vil beskyldte disse udmærkede Seminarier for at drive Industridrift med Hensyn til Læreruddannelsen. Det ærede Medlem Hr. Vesterager taler Gang paa Gang om, at man flytter Seminarierne fra Land til By; men der tænkes jo ikke paa at skabe et Modsætningsforhold her uden i det ærede Medlems Fantasi, for ser vi paa Privatseminarierne over det ganske Land, som jo huser langt flere Elever end Statsseminarierne tilsammen, viser det sig, at de med Undtagelse af Nørre Nissum og Gedved Seminarier ligger i eller ved Købstæder, hvilket vil sige, at der udgaar godt et halvt Hundrede Lærere fra de paa Landet liggende private Seminarier, medens langt over 300 udgaar fra de private Seminarier, der ligger i Købstæderne, og jeg tror ikke, det er saadan, naar man ser paa Lærerne rundt om i vort Land, at man kan skelne imellem, om de har faaet deres Uddannelse paa et Seminarium, der ligger i